

LÆSE- GUIDE

LÆRE
MIDDEL
ODK

TIL ARTIKLEN:

Potentialer i arbejdet med elevernes tekstforståelse i ud- skolingens danskfag

En undersøgelse af danskdidaktiske læremidler og deres kvalitet i et
multimodalt perspektiv

Af Tina Hejsel

02

HVAD KAN DU BRUGE ARTIKLEN TIL?

I denne artikel får du et indblik i, hvilke multimodale tekster udskolingselever i 15 forskellige klasser skal arbejde med, og hvordan. Som forfatter er jeg optaget af arbejdet med elevernes kritiske stillingtagen, og jeg er derfor nysgerrig på, hvordan lærere udvikler didaktiske spørgerammer til elevernes tekstarbejde.

Multimodale tekster er kendetegnet ved at være tekster, der er sammensat af flere modaliteter som fx billeder, tekst, lyd, farver, emojis, faktabokse, hashtags og andet. Ofte er de tekster, vi møder, multimodale. Især hvis de er skabt og delt med digitale teknologier. For at gennemskue teksterne må vi forholde os til, hvordan teksterne kommunikerer. Analyserne i denne artikel viser, at en stor del af lærerne underviser MED multimodale tekster, men ikke I, hvordan og hvorfor teksterne er sat sammen, som de er. Den kritiske stillingtagen til teksterne kan ligge i spørgsmålene rettet mod, hvordan og hvorfor teksterne kommunikerer (som de gør), og her er et potentiale for at arbejde mere fokuseret med elevernes forståelse af- og stillingtagen til forskellige tekster.

Du kan bruge artiklen til at få indsigt i, hvad der prioriteres at undervise i i de 15 involverede klasser. Samtidig kan du også få svar på, hvorfor lærerne prioriterer, som de gør. I den sammenhæng nævner lærerne flere faktorer, som er med til at sætte en retning for undervisningens indhold og form. Du kan bruge denne viden, når du selv skal til at planlægge undervisning, hvor multimodale tekster skal indgå, og du kan på baggrund af artiklens indhold diskutere danskfagets genstandsfelt, didaktik og fagsyn.

03

HVAD ER DET FOR EN SLAGS
ARTIKEL?

Artiklen baserer sig på en empirisk undersøgelse, hvor datagrundlaget udgøres af iagttagelser i 15 forskellige udskolingsklasser.

Undersøgelsen er kvalitativ, og er gennemført som et klasserumsstudie. Jeg har valgt et klasserumsstudie for at kunne beskrive, analysere og forstå forskellige læringssituationer og undervisningspraksisser, som foregår i et klasserum.

I studiet er jeg opmærksom på synlige tegn i klasserummet, og jeg prøver at finde en forståelse frem for en forklaring.

Mine data er ikke målbare, og de kan ikke beskrives på en samlet måde, så de er analyseret ud fra deres specifikke helhed.

Artiklens indhold, og også måden hvorpå data er indsamlet, kan betragtes som "feltfortællinger". De kommer til udtryk gennem samtaler, iagttagelser, noter og billeder. Fortællingerne indeholder nuancer og forståelser for, hvilket danskfagligt indhold der gøres til genstand for undervisningen og hvorfor. Det er ikke hensigten at komme med en vurdering eller bedømmelse, men at åbne et vindue ind til danskfagets praksis. Fortællingerne fra praksis giver et udgangspunkt for at reflektere over didaktiske valg og faglige prioriteringer i forhold til arbejdet med multimodale tekster og et fokus på elevernes kritiske stillingtagen.

ARTIKLENS OPBYGNING

Abstract:

Her kan du i kort form læse, hvad det er, artiklen undersøger, hvordan den gør det, og hvad den finder ud af. Det er en god idé at læse abstractet for at finde ud af, om artiklens indhold er relevant for dig.

Introduktion:

Her introduceres artiklens fokus og forskningsspørgsmål, og der beskrives, hvorfor det er relevant at undersøge netop dette felt. Introduktionen sætter rammen for, hvorfor der fokuseres på elevernes kritiske stillingtagen frem for andre faglige tematikker.

Forskningsbaseret viden:

For at understrege vigtigheden af at dykke ned i det valgte forskningsspørgsmål, redegøres der for lignende forskningssammenhænge. Der henvises bl.a. til dansk og international forskning som medtager den kritiske tilgang til arbejdet med tekster i skolen. Afsnittet her sætter dig ind i, hvorfor denne undersøgelse er vigtig og nyttig.

Teori:

Det teoretiske afsnit præsenterer de optikker og pointer der tages højde for, når analysen gennemføres. Teorien hjælper til at kunne argumentere for, hvorfor multimodalitet og et skærpet syn på mangfoldige teksters sammensatte potentialer er et vigtigt fokus. Det er de teoretiske valg og fravalg, der sætter en retning for analysen og den videre diskussion.

Empiri:

Efter teorien præsenteres den empiri, som artikel bygger på. Her får du indsigt i, hvem der deltager, og hvordan de 15 klasser er udvalgt til undersøgelsen.

05

Metodiske overvejelser:

I dette afsnit beskrives, hvordan undersøgelsen er gennemført, og særligt hvilke overvejelser der ligger bag undersøgelsen. Metodedelen handler om, hvilke data der er indsamlet, og hvordan data er indsamlet – fx ved brug af iagttagelser. De metodiske overvejelser synliggør også, hvordan data er behandlet, og hvordan data bruges i en videre analyse, og dermed er blevet til viden.

Resultater:

Efter den præsenterede analyse af hvilke multimodale tekster der prioriteres at arbejde med i undervisningen og hvorfor, præsenteres resultaterne af undersøgelsen. Empirien viser, at der med stor tydelighed undervises MED multimodale tekster, men ikke i multimodale teksters sammensatte kommunikationspotentialer. Begrundelserne for hvordan arbejdet med danskfagets tekster prioriteres, som det gør i de 15 klasser, peger i en retning af institutionelle krav og lærernes usikkerhed med kendskab til didaktisk rammesætning af arbejdet med multimodale tekster.

Diskussion og konklusion:

Analysernes resultater hives ind i et perspektiv rettet mod den didaktiske kvalitet, hvis det er Fælles Mål for danskfaget, som opstiller kvalitetskriterier for arbejdet med multimodale tekster. I den forlængelse argumenteres der for et øget fokus på at arbejde med elevernes kritiske stillingtagen til tekster.

Referencer:

Her finder du referencelisten. Den kan du bruge til selv at finde mere litteratur om emnet.

06

HVAD FINDER FORFATTEREN UD AF?

På baggrund af hele undersøgelsen og analysen, finder jeg ud af, at der er potentiale i danskfaget med hensyn til at arbejde mere bevidst med multimodalitet og multimodale tekster, så elevernes forståelse af tekster og en kritisk stillingtagen hertil får mere fokus. Samtidig viser undersøgelsen, at lærernes begrundelser for, hvordan de udvælger og arbejder didaktisk med multimodale tekster, retter sig mod danskfagets pensumopgivelser og de nuværende krav til prøveformen i danskfaget. Enkelte lærere udtaler, at de ikke ved, hvordan de kan understøtte elevernes arbejde med multimodale tekster, og derfor arbejdes der ikke målrettet med det multimodale indhold i danskundervisningen. Samlet set rejser det spørgsmål omkring danskfagets tekstarbejde fra flere perspektiver.

Det anbefales, at du som studerende diskuterer artiklens fund og refleksioner med dine studiekammerater og selv tager stilling til, hvad du mener.

Gå til YouTube-kanal

BLIV KLOGERE

Find video-explainers på begreber, som er nyttige at kende til, når du læser forskningsartikler.

Du finder alle videoer på vores [YouTube-kanal](#) og på [Learning Techs hjemmeside](#).